

COLEGIUL DE DISCIPLINĂ ȘI ETICĂ
din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor

H O T Ă R Î R E nr.3-114/2026
cu privire la examinarea contestației procurorului șef-interimar
al Secției judiciar penale Sergiu Bursacovschi, împotriva deciziei
Inspecției procurorilor din 18 februarie 2026, de încetare a procedurii
disciplinare în privința procurorului în Procuratura mun.Chișinău,
Oficiul Ciocana, Liliana Partole

municipiul Chișinău

05 august 2026

Colegiul de Disciplină și Etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte – Alexandru Lozan;

Membrii – Constantin Șușu, Viorel Beiu, Eugenia Zubco, Mihaela Pascal și Vitalie Sili.

examinând în ședință publică contestația domnului Sergiu Bursacovschi din 26 februarie 2026, împotriva deciziei de încetare a procedurii disciplinare a Inspecției procurorilor din 18 februarie 2026, adoptată în urma examinării sesizării depuse de petent, privitor la faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de procurorul Liliana Partole,-

CONSTATĂ:

1.Cu referire la înregistrarea contestației:

La 26.02.2026, Procurorul șef-interimar al Secției Judiciar-penale Sergiu Bursacovschi, a depus la Consiliul Superior al Procurorilor o contestație, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din 18.02.2026, prin care a fost încetată procedura disciplinară în privința procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Ciocana, Liliana Partole.

La 27.02.2026 contestația a fost înregistrată la Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor.

2.Cu referire la condițiile de formă și conținut a contestației:

Nefiind de acord cu soluția Inspecției procurorilor, la data de 26 februarie 2026 domnul Sergiu Bursacovschi, a depus o contestație împotriva deciziei Inspecției procurorilor din 18 februarie 2026, și a solicitat Colegiului de Disciplină și Etică admiterea acesteia, și tragerea la răspundere disciplinară a procurorului Liliana Partole.

Contestația este depusă în limba de stat, conține elementele de bază necesare unui astfel de document, este semnată de autor.

Din perspectiva art.49 alin. (4) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, decizia Inspecției procurorilor de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de autorul sesizării *în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării deciziei*, la Colegiul de disciplină și etică.

Din actele cauzei disciplinare se desprinde că, decizia de încetare a procedurii disciplinare a fost emisă la data de 18.02.2026, fiind recepționată de petent la 18.02.2026, iar contestația depusă la 26.02.2026.

Prin urmare, Colegiul constată că, autorul contestației a respectat termenul de exercitare a căii de atac împotriva deciziei Inspecției procurorilor.

3. Cu referire la sesizare:

La 22 decembrie 2025 Consiliul Superior al Procurorilor a recepționat sesizarea procurorului șef-interimar al Secției Judiciare, în care solicită tragerea la răspundere disciplinară a procurorului în procuratura mun. Chișinău, Oficiul Ciocana, Liliana Partole, care și-a îndeplinit necorespunzător atribuțiile de serviciu în cadrul instrumentării cauzei penale nr. xxxxxxxx.

La 05.01.2026 petiția menționată *supra* a fost înregistrată în evidențele Inspecției procurorilor, cu acordarea nr. de evidență xs/26.

Prin dispoziția nr.1 din 05.01.2026 verificarea sesizării menționată *supra* a fost repartizată inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor, Tudor Gratiu.

4. Cu referire la fondul pretinsei cauze disciplinare:

Alegațiile autorului sesizării pot fi rezumate după cum urmează:

În fapt, la 05 noiembrie 2025 la Procuratura Generală s-a adresat cu plângere avocata Diana Panov în interesele victimei/părții vătămate Xxxxxx Xxxxxx, prin care a reclamat pretinse acțiuni ilegale ale procurorului Liliana Partole, admise în cauza penală nr. xxxxxxxx vizându-i pe Xxxxxx Xxxxxx.

S-a constatat că urmărirea în cauza penală nr. xxxxxxxx a fost pornită la data de 07 aprilie 2025 de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție municipiul Chișinău în temeiul existenței bănuielii rezonabile că a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art.320¹ din Codul penal.

La prezenta cauză penală au fost conexe următoarele cauze penale: cauza penală nr. xxxxxxxx, pornită la data de 09 iunie 2025 și cauza penală nr. xxxxxxxx pornită la data de 20 august 2025.

Xxxxxx Xxxxxx se afla la evidența medicului psihiatru cu diagnosticul schizofrenie paranoidă, fapt stabilit inclusiv prin declarațiile martorului Xxxxxx Xxxxxx, care a declarat în cadrul audierii la urmărire penală că, activează în calitate de Ofițer de sector al Sectorului nr. 2 din cadrul Inspectoratului de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție a municipiului Chișinău, iar în privința cetățeanului Xxxxxx Xxxxxx, aflat la evidența medicului psihiatru, a fost emisă ordonanță de protecție la data de 20 februarie 2025. La 21 august 2025 procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Ciocana Liliana Partole emite ordonanță de punere sub învinuire a lui Xxxxxx Xxxxxx acuzându-l de comiterea a trei infracțiuni prevăzute de art. 320¹ din Codul penal.

Totodată, la 21 august 2025 procurorul Liliana Partole a înaintat în adresa Judecătoriei mun. Chișinău, sediul Ciocana un demers prin care a solicitat aplicarea măsurii preventive sub formă de arest în privința lui Xxxxxx Xxxxxx, or acesta fusese reținut la 20 august 2025, orele 11:30, cât și un demers vizând autorizarea internării în IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, pentru efectuarea expertizei psihiatrice medico-legale în condiții de staționar a învinuitului Xxxxxx Xxxxxx.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 22 august 2025, a fost admis demersul procurorului Liliana Partole și aplicată măsura preventivă - arestarea

preventivă pe un termen de 30 zile în privința învinutului XXXXXX XXXXXX. Totodată, conform textului încheierii din 22 august 2025, instanța a dispus și autorizarea transferului și internarea lui XXXXXX XXXXXX din Penitenciartul nr. 13-Chișinău în instituția medicală -în Secția Psihiatrie medico-legală Chișinău din cadrul CML, în vederea efectuării expertizei psihiatrico-legale staționar, pe un termen de 30 zile, cu calcularea termenului din momentul internării învinutului în Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Clinic de Psihiatrie”. În acest sens a fost emis și mandatul judecătoresc din 22 august 2025 în cadrul dosarului nr. xx-xxx/2025.

Conform copiei scrisorii din 15 septembrie 2025, Centrul de Medicină Legală, în persoana șefului interimar secție Psihiatrie medico-legală Chișinău, XXXXXX XXXXXX, atât ofițerul de urmărire penală, cât și procurorul Liliana Partole au fost informați despre faptul că, expertiza psihiatrico-legală în condiții de staționat în privința lui XXXXXX XXXXXX, a fost finalizată, constatându-se de către experții judiciari psihiatri că, XXXXXX XXXXXX suferă de maladie cronică și evolutivă. Actualmente conform stării psihice, cet. XXXXXX XXXXXX nu are capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și nu le poate dirija, deci, nu este apt de a acționa cu discernământ. La momentul săvârșirii infracțiunii ce i se impută, cet. XXXXXX XXXXXX suferea de maladie psihică cronică, iar experții judiciari pledează ca sus numitul să fie recunoscut iresponsabil de fapta incriminată. Potrivit aceleași informații, conform stării psihice actualmente comportamentul cet. XXXXXX XXXXXX prezintă pericol pentru societate, i se recomandă aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, în sens de a fi internat într-o instituție psihiatrică la tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită (în cadrul IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie).

Prin aceeași scrisoare se atenționează că, persoana expertizată urmează a fi externată din secție la 19.09.2025 după finalizarea expertizei și expirarea termenului de 30 zile, iar raportul de expertiză va fi finalizat după externarea persoanei.

În circumstanțele menționate, procurorul Liliana Partole, contrar prevederilor legale de la art.195 alin. (3¹) și art.490 alin. (1) Cod de procedură penală, nu a înaintat un demers judecătorului de instrucție pentru dispunerea internării în instituția psihiatrică a lui XXXXXX XXXXXX, dar prin indolență, a remis materialele cauzei penale nr.xxxxxxxx cu ordonanța de trimitere a cauzei în instanța de judecată pentru aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical din 19 septembrie 2025 Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani în vederea aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical.

Consecvent, măsura preventivă aplicată lui XXXXXX XXXXXX prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 22 august 2023 a încetat de drept și acesta a fost eliberat, deși potrivit informației Centrului de Medicină Legală din 15 septembrie 2025, acesta conform stării psihice prezintă pericol pentru societate urmând a fi internat în instituție psihiatrică la tratament prin constrângere, fapt care și a generat în esență adresarea avocatei Diana Panov cu plângere la Procuratura Generală.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 24 noiembrie 2025, XXXXXX XXXXXX a fost absolvit de răspundere penală pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 320¹ din Codul penal, pe motivul comiterii infracțiunii în stare de iresponsabilitate. Totodată, prin sentință au fost aplicate în privința lui XXXXXX XXXXXX măsuri de constrângere cu caracter medical, prin îndreptarea acestuia la tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită, în IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie. Asigurarea escortării lui XXXXXX XXXXXX în IMSP Spitalul Clinic de

Psihiatrie, s-a pus în sarcina Inspectoratului de Poliție Ciocana al DP mun. Chișinău al IGP, după intrarea în vigoare a sentinței.

În circumstanțe enunțate autorul sesizării conchide că, procurorul Liliana Partole a dat dovadă de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu potrivit prevederilor art. 6 alin. (3) lița) și c) din Legea cu privire la Procuratură nr.3/2016.

Astfel, victima infracțiunii, care s-a adresat instituțiilor de stat în vederea protejării sale, după pornirea urmăririi penale, constatarea circumstanțelor comiterii faptei, a fost lăsată să-și rezolve problemele ce țin siguranța sa, împotriva unor fapte ilegale comise de făptaș, de una singură.

Totodată, potrivit ordonanței din 19 septembrie 2025, emisă de procurorul Liliana Partole, vizând trimiterea cauzei în instanța de judecată, pentru aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical în privința lui XXXXXX XXXXXX, nu se identifică un reprezentant legal al acestuia, deși potrivit normelor procesuale de la art. 493 Cod de procedură penală, *„la procedura privind aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, participarea reprezentantului legal al persoanei căreia îi vor fi aplicate aceste măsuri este obligatorie”*. În acest sens fiind încălcate grav drepturile inculpatului pe caz, deoarece acesta nu a putut beneficia de garanțiile asigurate de legislația procesual-penală, or, acest aspect putea fi realizat doar prin intermediul unui reprezentant legal.

Codul de procedură penală stabilește la alin.(2) al aceleași norme că, *este recunoscut reprezentant legal al persoanei în privința căreia se efectuează procedura, de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical una din rudele apropiate ale acesteia, iar în lipsa lor, o altă persoană, prin ordonanța organului de urmărire penală sau încheierea instanței de Judecată*.

Or, reprezentantul legal beneficiază de drepturile și obligațiile prevăzute în art 78, care se aplică în mod corespunzător. Despre înmânarea reprezentantului legal a informației în scris privitor la drepturile și obligațiile lui, precum și despre explicațiile necesare ce i s-au dat, se face mențiune în procesul-verbal respectiv.

Astfel, prin erorile admise, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Ciocana, Liliana Partole, a încălcat grav normele imperative ale Codului de procedură penală, cât și a acționat contrar practicii judiciare stabilite în domeniu fapt ce a condiționat eliberare din instituția psihiatrică a unei persoane ce prezintă pericol social și care necesită tratament forțat prin constrângere cu supraveghere obișnuită (în cadrul IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie), iar pe cale de consecință, acțiunile acestea cad sub incidența abaterii disciplinare stabilite la art. 38 lit. a) din Legea cu privire la Procuratură nr.3/2016 și anume: *a) îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art.6 a lin. (3).*

5.Cu referire la soluția Inspecției procurorilor:

Prin decizia Inspecției procurorilor, din 18 februarie 2026, s-a dispus încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Liliana Partole, pe motivul lipsei temeiului de tragere la răspundere disciplinară.

Pentru a se pronunța, Inspecția a constatat că, cu referire la obiecția autorului sesizării, potrivit căreia, prin ordonanța din 19 septembrie 2025, procurorul nu ar fi asigurat participarea obligatorie a reprezentantului legal al lui XXXXXX XXXXXX, cu încălcarea prevederilor art. 493 Cod de procedură penală și, implicit, a drepturilor procesuale ale acestuia, această afirmație nu poate fi reținută ca fiind de natură să atragă răspunderea disciplinară a procurorului.

În pofida obiecțiilor autorului sesizării, materialele cauzei disciplinare demonstrează că procurorul nu a manifestat pasivitate și a întreprins acțiuni în vederea asigurării garanțiilor procesuale ale lui XXXXXX XXXXXX. Astfel, după recepționarea raportului de expertiză psihiatrică medico-legală, care indica lipsa discernământului și necesitatea aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical, procurorul a dispus citarea unui angajat din cadrul Preturii Ciocana, în vederea participării acestuia în calitate de reprezentant al persoanei vizate la etapa finalizării urmăririi penale. Persoana citată nu s-a prezentat la data și ora stabilită, iar în lipsa unui reprezentant, procurorul a dispus finalizarea urmăririi penale și a expediat cauza penală în instanța de judecată, prin ordonanță, pentru aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

În aceste circumstanțe, se constată că omisiunea imputată procurorului, deși ar putea întruni sub aspect formal elementele abaterii disciplinare cercetate, constând în îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3), nu atinge gradul prejudiciabil al unei abateri disciplinare.

Un element esențial în aprecierea gradului de prejudiciabilitate îl constituie faptul că dreptul la reprezentare al inculpatului a fost reparat în faza judiciară. Astfel, în cadrul examinării cauzei de către instanța de judecată, XXXXXX XXXXXX a beneficiat de reprezentant legal, XXXXXX XXXXXX, aspect confirmat prin sentința din 24.11.2025. Prin urmare, chiar dacă la etapa urmăririi penale s-ar putea reține o carență de ordin procedural, aceasta nu a produs o vătămare ireversibilă a drepturilor procesuale, fiind ulterior înlăturată în instanța de judecată anume de către procurorul Liliana Partole care a formulat demers repetat către Pretura Ciocana, în vederea participării unui reprezentant.

În aceste condiții, doar erorile săvârșite în mod intenționat, prin abuz deliberat, sau ca urmare a unei neglijențe grave ori repetate pot justifica aplicarea unei sancțiuni disciplinare. Or, analiza conduitei procurorului în ansamblu relevă lipsa unei asemenea forme de vinovăție.

Sub aspectul laturii subiective, Inspekția procurorilor reține că în speță nu este întrunită forma de vinovăție cerută de lege pentru constatarea existenței unei abateri disciplinare, motiv pentru care fapta imputată nu întrunește gradul prejudiciabil necesar angajării răspunderii disciplinare.

Cu referire la pretinsa neaplicare a prevederilor art. 490 Cod de procedură penală, se constată că nu sunt întrunite elementele abaterii disciplinare.

Potrivit răspunsului IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie din 26.01.2026, instituția nu reprezintă instituție psihiatrică, adaptată pentru deținerea persoanelor arestate (art. 490 CPP). Conform regulamentului de funcționare, staționarul de psihiatrie execută doar acte judecătorești prin care sunt stabilite măsuri de siguranță medicală, în conformitate cu art. 99-101 Cod penal (măsuri de constrângere cu caracter medical).

Astfel, instituția psihiatrică nu este amenajată și dotată cu încăperi, cu personal, cu pază, cu condiții restricționate de mișcare, nu este finanțată de către bugetul public sau alt buget, cu mijloace financiare pentru crearea condițiilor potrivite scopului deținerii persoanelor până la încheierea urmăririi penale sau a celei judecătorești. Angajații instituției medicale nu sunt instruiți în acest domeniu și nu poartă responsabilități pentru munca cu această categorie de persoane. Instituția medicală nu are statut și competențe legale în raport cu deținerea persoanele corespunzătoare art.490 CPP, aceste atribuții, cu probabilitate, ținând de domeniul sistemului penitenciar.

În același sens, obiecțiile Avocatului Poporului nr. xx-x/xxx-xxxx din 13.09.2024 dezaprobă explicit practica îndreptării persoanelor cu deficiențe mentale către instituțiile psihiatrice în temeiul art. 490 CPP. Avocatul Poporului a reținut că dispunerea internării inculpaților, într-o instituție psihiatrică adaptată pentru deținerea persoanelor arestate, în cadrul IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie Chișinău, în temeiul art. 490 Cod de procedură penală, nu poate fi realizată în fapt, din motivele justificate expuse. S-a constatat că IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie Chișinău, mun. Codru, nu este adaptat pentru deținerea persoanelor arestate în baza art. 490 Cod de procedură penală.

În temeiul mandatului său constituțional, Avocatul Poporului a obiectat asupra continuării practicii de autorizare a internării învinuiților, în ordinea prevăzută de art. 490 Cod de procedură penală în cadrul IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie Chișinău, instituție care nu este adaptată pentru detenția persoanelor arestate, până la identificarea unor soluții legale sau regulatorii adecvate.

Totodată, Avocatul Poporului a indicat că o soluție legală și potrivită în asemenea cazuri ar fi solicitarea și autorizarea aplicării măsurilor de siguranță cu caracter medical, respectiv îndreptarea persoanei la tratament într-o instituție psihiatrică, în baza indicațiilor sau concluziilor experților judiciari psihiatri ori a altor recomandări medicale, și nu în temeiul art. 490 Cod de procedură penală.

În același context, Avocatul Poporului a obiectat asupra prelungirii repetate a internărilor forțate, determinate de durata excesivă a procedurilor penale, menționând că, în speță, persoana s-a aflat în Spitalul Clinic de Psihiatrie pe o perioadă mai mare de șase luni. S-a subliniat că spitalul de psihiatrie nu este o instituție penitenciară sau un izolator de urmărire penală, iar menținerea persoanei în astfel de condiții contravine drepturilor și libertăților fundamentale ale acesteia.

Procurorul a înaintat instanței demersurile necesare în vederea aplicării măsurilor procesuale prevăzute de lege, solicitând arestarea preventivă și autorizarea internării lui XXXXXX XXXXXX pentru efectuarea expertizei psihiatrice medico-legale în condiții de staționar. În baza încheierii judecătorești din 22.08.2025, a fost asigurată internarea persoanei în vederea efectuării expertizei, expertiza fiind realizată și finalizată la 15.09.2025, iar procurorul a coordonat ulterior internarea benevolă în perioada de până la 12.11.2025, în baza cererii inculpatului, garantând astfel continuitatea tratamentului și prevenind orice risc social.

Prin urmare, având în vedere circumstanțele concrete ale cazului și natura instituției medicale, procurorul s-a aflat în posibilitate faptică de a aplica prevederile art. 490 Cod de procedură penală.

În prezent, XXXXXX XXXXXX se află în instituția psihiatrică la tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită în temeiul sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 24.11.2025.

În concluzie Inspecția procurorilor a constatat că, potrivit jurisprudenței constante a Colegiului de disciplină și etică, angajarea răspunderii disciplinare a procurorilor este supusa cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

La rîndul său, Consiliul Superior al Procurorilor, a dezvoltat această jurisprudență punctând că, pot atrage răspunderea disciplinară numai acele acțiuni ale procurorilor, care au un caracter evident și cărora le lipsește orice justificare, fiind în

vădită contradicție cu dispozițiile legale. Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă, ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni.

Totodată, în evaluarea conduitei procurorului trebuie avut în vedere și gradul prejudiciabil al faptei, respectiv dacă presupusele acțiuni sau inacțiuni au cauzat un prejudiciu semnificativ sau ireversibil pentru victime, societate sau ordinea legală.

Din perspectiva laturii subiective, nu se constată neglijență gravă sau intenție culpabilă, elemente indispensabile pentru atragerea răspunderii disciplinare. Astfel, faptele imputate nu sunt susținute de elemente obiective care să reflecte culpa sau intenția procurorului, iar aplicarea sancțiunilor disciplinare ar fi nefondată din punct de vedere legal.

În corespundere cu art.36 alin. (2) din Legea nr.3/2016 *„Procurorii sunt sancționați disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute la art. 38, doar în cazul în care au fost săvârșite cu intenție ori cu neglijență gravă, conform prevederilor art. 38¹”*.

6. Constatarea Colegiului de disciplină și etică:

Colegiul de disciplină și etică notează că procedura de citare a părților pentru ședința din 22.07.2026 s-a realizat în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică.

În ședința Colegiului de disciplină și etică, Inspecția Procurorilor a fost reprezentată de către Inspectorul Tudor Grati.

Autorul contestației și-a menținut poziția, potrivit căreia decizia Inspecției procurorilor nu corespunde circumstanțelor de fapt și normelor aplicabile.

Procurorul vizat a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa și respingerea contestației, iar inspectorul a susținut legalitatea deciziei contestate, invocând lipsa temeiurilor pentru angajarea răspunderii disciplinare.

Examinând contestația din 26.02.2026, poziția exprimată de autorul contestației în ședința Colegiului, referința scrisă a procurorului Liliana Partole, susținerile reprezentantului Inspecției procurorilor și ansamblul materialelor procedurii disciplinare, Colegiul constată că soluția de încetare a procedurii disciplinare a fost adoptată prematur, în baza unei verificări care nu a elucidat toate împrejurările relevante pentru stabilirea existenței sau inexistenței elementelor unei abateri disciplinare.

Colegiul nu împărtășește, la această etapă, concluzia definitivă formulată de Inspecția procurorilor.

În conformitate cu art. 46 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, inspectorul este obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru verificarea faptelor invocate de autorul sesizării și pentru stabilirea existenței sau inexistenței elementelor faptei care poate constitui abatere disciplinară. Această obligație presupune nu doar colectarea formală a unor înscrisuri și preluarea explicațiilor persoanei vizate, ci clarificarea efectivă a faptelor, confruntarea versiunilor, verificarea obiectivă a actelor prezentate și determinarea consecințelor conduitei imputate.

O decizie de încetare a procedurii disciplinare poate fi adoptată numai după epuizarea verificărilor rezonabil necesare. Lipsa probelor, atunci când aceasta este consecința unei investigații incomplete, nu poate fi echivalată cu proba inexistenței abaterii disciplinare. În mod similar, concluzia privind lipsa intenției sau a neglijenței

grave nu poate preceda stabilirea completă a conduitei obiective, a contextului în care aceasta s-a manifestat și a consecințelor produse.

Colegiul reiterează că standardul dezvoltat în practica Consiliului Superior al Procurorilor și a Colegiului, potrivit căruia răspunderea disciplinară poate interveni numai în cazul unor încălcări evidente, lipsite de justificare și săvârșite cu intenție ori din neglijență gravă, constituie un standard de constatare a răspunderii, nu un temei pentru limitarea verificării. Dimpotrivă, tocmai exigența demonstrării certe a faptei, vinovăției, consecințelor și legăturii de cauzalitate, impune Inspecției o cercetare completă și obiectivă înainte de adoptarea unei soluții definitive. Practica Colegiului cere întrunirea cumulativă a conduitei necorespunzătoare, a urmărilor prejudiciabile, a legăturii de cauzalitate și a formei de vinovăție; asemenea elemente nu pot fi nici reținute, nici excluse pe baza unor presupuneri sau verificări parțiale.

a) Cu privire la neasigurarea participării reprezentantului legal

Una dintre alegațiile centrale ale sesizării privește trimiterea cauzei penale nr. xxxxxxxx în instanța de judecată fără ca, la etapa urmăririi penale, să fi fost recunoscut și implicat un reprezentant legal al lui Xxxxxx Xxxxxx.

Relevanța acestei împrejurări nu putea fi minimalizată. La momentul finalizării urmăririi penale existau date potrivit cărora Xxxxxx Xxxxxx suferea de schizofrenie paranoidă, nu avea capacitatea de a conștientiza și dirija acțiunile sale, comisese faptele prejudiciabile în stare de iresponsabilitate și prezenta, potrivit concluziilor specialiștilor, pericol pentru societate, fiindu-i recomandată aplicarea tratamentului prin constrângere. Cauza a fost transmisă instanței în vederea aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical, procedură în cadrul căreia participarea reprezentantului legal constituie o garanție procesuală obligatorie.

Inspecția procurorilor a considerat suficient faptul că la materialele procedurii disciplinare a fost anexată copia unui demers prin care procurorul Liliana Partole ar fi solicitat Preturii sectorului Ciocana, desemnarea unui reprezentant legal. O asemenea constatare nu epuizează însă verificarea necesară.

Existența materială a unei copii nu demonstrează, prin ea însăși, că documentul a fost expediat, recepționat și pus în executare. Inspectorul urma să verifice:

- dacă demersul a fost înregistrat în evidența corespondenței de ieșire a Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul Ciocana;
- data și modalitatea expedierii acestuia;
- dacă a fost recepționat și înregistrat demersul la Pretura sectorului Ciocana;
- persoana responsabilă de soluționarea demersului și măsurile întreprinse;
- existența unui răspuns al Preturii și momentul în care acesta a fost comunicat procurorului;
- dacă, în lipsa reacției autorității sesizate, procurorul a întreprins alte măsuri efective pentru asigurarea participării reprezentantului legal înainte de finalizarea urmăririi penale.

Aceste împrejurări erau indispensabile pentru a se determina dacă procurorul a întreprins în mod real toate măsurile care îi reveneau sau dacă demersul invocat a rămas o acțiune formală, lipsită de urmărire și de rezultat.

Colegiul mai constată că, Inspecția procurorilor nu a elucidat modalitatea și momentul în care reprezentantul legal Xxxxxx Xxxxxx a fost atras ulterior în proces. Faptul că reprezentarea a fost asigurată în faza judiciară nu răspunde, prin el însuși, criticii privind respectarea garanțiilor procesuale la etapa urmăririi penale.

Remedierea ulterioară a unei eventuale încălcări poate avea relevanță pentru aprecierea consecințelor, dar nu transformă retroactiv conduita anterioară într-una conformă legii și nici nu exclude automat existența neglijenței grave.

În acest scop, Inspecția urma să solicite și să examineze actele relevante din dosarul judiciar, inclusiv procesele-verbale și înregistrările audio ale ședințelor, actele privind desemnarea reprezentantului legal și pozițiile participanților la proces. De asemenea, se impunea audierea procurorilor care au reprezentat acuzarea în instanța de judecată, pentru a stabili dacă lipsa reprezentantului legal a fost invocată de instanță sau de apărare, când a fost constatată deficiența și prin acțiunea cărui participant aceasta a fost remediată.

Inspecția nu putea conchide că dreptul la reprezentare a fost „reparat” de procurorul vizat, fără a verifica în mod obiectiv, cine a inițiat desemnarea, când a intervenit aceasta și dacă măsura a fost determinată de acțiunile procurorului, de intervenția instanței ori de obiecțiile apărării.

b) Cu privire la situația lui XXXXXX XXXXXX după încetarea internării pentru expertiză

Un alt aspect insuficient cercetat privește situația creată după finalizarea expertizei psihiatrico-legale și expirarea perioadei pentru care fusese autorizată internarea lui XXXXXX XXXXXX.

În acest context, audierea părții vătămate XXXXXX XXXXXX era necesară pentru a stabili consecințele concrete ale eliberării fiului său, condițiile revenirii acestuia la domiciliu, existența unei stări reale de temere, eventualele amenințări ori incidente și măsurile de protecție pe care a fost nevoită să le solicite.

Tocmai aceste circumstanțe erau relevante pentru aprecierea urmării prejudiciabile imputate procurorului: dacă pretinsa omisiune a rămas una pur formală sau dacă a generat un risc concret pentru victimă, pentru persoana vizată și pentru alte persoane.

Prin urmare, Inspecția a exclus existența unei abateri disciplinare înainte de a administra probele necesare verificării acestor elemente. O asemenea ordine a raționamentului este inversată: mai întâi urmau să fie stabilite complet faptele, iar numai ulterior putea fi formulată concluzia privind existența sau inexistența abaterii disciplinare.

Colegiul reține că, omisiunile respective reprezintă un impediment major în justa soluționare a cauzei disciplinare și este imperativ ca acestea să fie lichidate.

Colegiul consideră că admiterea în parte contestației și restituirea procedurii disciplinare Inspecției procurorilor pentru efectuarea verificării suplimentare, va contribui la stabilirea adevărului și identificarea datelor concludente din care să se poată stabili existența sau inexistența elementelor unei abateri disciplinare.

Prin urmare, în raport cu cele invocate în contestație, materialele cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că decizia adoptată de Inspecția procurorilor este una prematură, ce rezultă dintr-o investigație incompletă.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.49 alin.(4) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratura, pct.84 alin.(2) lit.b), art.85 din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-437/2025 din 23.12.2025, Colegiul,-

HOTARĂȘTE:

1. Se admite în parte, contestația depusă de către procurorul în Secția Judiciară Sergiu Bursacovschi, împotriva Deciziei Inspecției procurorilor din 18.02.2026, adoptată în urma examinării sesizării, privitor la faptele care pot constitui abateri disciplinare, comise de către procurorul în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Ciocana Liliana Partole.

2. Prezenta procedură disciplinară se remite Inspecției procurorilor, pentru efectuarea verificării suplimentare în privința procurorului vizat.

3. Hotărârea Colegiului poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul colegiului în termen de 15 zile lucrătoare de la data pronunțării.

**Președintele Colegiului
de disciplină și etică**

semnat

Alexandru LOZAN